

2018 metų Telšių rajono savivaldybės maudyklų vandens kokybės ataskaita

Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras 2018 m. gegužės – rugsėjo mėn. vykdė Telšių rajono maudyklų vandens kokybės stebėseną. Siekiant apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, sumažinti maudyklų taršą ir prisidėti prie maudyklų vandens kokybės gerinimo, Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras rinko informaciją ir reguliariai teikė informaciją rajono gyventojams apie maudyklų vandens kokybę.

Telšių rajono savivaldybės taryba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. balandžio 1d. nutarimu Nr. 385 „Dėl žemės reformos vykdymo kaimo vietovėje“, 1998 m. birželio 4 d. sprendimu Nr. 59 „Dėl paplūdimių ir visuomenės poreikiams naudojamų plotų nustatymo“ patvirtino du paplūdimius:

1. Germanto ežero paplūdimys (Telšių seniūnija);
2. Lūksto ežero paplūdimys (Varnių seniūnija).

Atsižvelgdami į tai, kad prie Masčio ežero laisvalaikį leidžia daug miesto ir rajono gyventojų, maudymosi sezono metu vandens mėginiai buvo imami ir iš Masčio ežero.

Maudyklų vandens tyrimai buvo atliekami vadovaujantis HN 92:2018 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“. Maudyklų vandens kokybės tyrimai buvo pradėti gegužės 21 dieną ir reguliariai atliekami 2 kartus per mėnesį (birželis, liepa, rugpjūtis) iki rugsėjo 3-osios Germanto ir Lūksto ežero paplūdimiuose bei kartą per mėnesį dviejose Masčio ežero vietose. Taip pat kartą ketvirtyje (kovą, gegužę, rugpjūtį, spalį) buvo atliekami Biržuvėnų tvenkinio cheminiai tyrimai (bendrasis azoto ir bendrasis fosforo kiekio nustatymas). Vandens tyrimus atliko Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos Šiaulių skyrius.

1 lentelė. Telšių rajono savivaldybės vandens mėginių paėmimo grafikas

Eil. Nr.	Vandens telkiniai, kurie bus tiriami	Mėginio paėmimo data										
		kovas	gegužė	birželis	liepa	rugpjūtis	rugsėjis	spalis				
1.	Germanto ežero paplūdimys (mikrobiologiniai tyrimai)		21	04	18	02	18	06	20	03		
2.	Lūksto ežero paplūdimys (mikrobiologiniai tyrimai)		21	04	18	02	16	06	20	03		
3.	Masčio ežeras, ties Butkų Juzės g. (mikrobiologiniai tyrimai)		21		18		16		20	03	07	
4.	Masčio ežeras, ties Zakso kalnu (mikrobiologiniai tyrimai)		21		18		16		20	03		

7.	Biržuvėnų tvenkinys (1 vieta) (cheminiai tyrimai)	19	21						20			22
8.	Biržuvėnų tvenkinys (2 vieta) (cheminiai tyrimai)	19	21						20			22

Maudyklų vandens kokybės vertinimas atliekamas remiantis dviejų mikrobiologinių parametru: žarninių enterokokų ir žarninių lazdelių (*E.coli*) duomenų rinkiniu.

2 lentelė. Maudyklų vandens kokybės mikrobiologiniai parametrai

Mikrobiologiniai parametrai	Privalomos vertės
1. Žarninių enterokokų (<i>Intestinal Enterococci</i>) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	100
2. Žarninių lazdelių (<i>Escherishia coli</i>) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	1 000

Iš viso per maudymosi sezoną Telšių rajono savivaldybės paplūdimiuose buvo atlikti 28 mikrobiologiniai tyrimai, kurie buvo numatyti ir suplanuoti pagal planą, 1 tyrimas atliktas papildomai iš Masčio ežero. Iš Germanto bei Lūksto vandens telkinių paimta po 8 vandens mėginius, iš Masčio ežero vandens telkinio buvo paimta 11 vandens mėginių.

Tyrimų rezultatai parodė, kad rugsėjo 3 d. paėmus vandens tyrimus iš Masčio ežero (ties Butkų Juzės g.), žarninių enterokokų skaičius viršijo leistinas higienos normos ribas. Apie vandens taršą gyventojai buvo informuoti ir kol bus atlikti papildomi tyrimai nerekomenduojama maudytis. Po pakartotinių tyrimų vanduo buvo švarus. Kiti maudyklų vandens kokybės rodikliai atitiko Lietuvos higienos norma HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ reglamentuotus vandens kokybės reikalavimus ir juose maudytis buvo galima.

Nuolaužų, plūduriuojančių medžiagų, dervų likučių, stiklo, plastiko, gumos ir kitų liekanų per maudymosi sezoną nebuvo pastebėta.

3 lentelė. Telšių rajono savivaldybės maudyklų vandens tyrimų suvestinė 2018 m.

Vandens telkinys	Tyrimo data	Žarninė lazdelės (<i>E.coli</i>) 100 ml	Žarninių enterokokų skaičius 100 ml	Nuolaužos, plūduriuojančios medžiagos, dervų likučiai, stiklo, plastiko ir kitos atliekos	Vandens temperatūra bandinio ėmimo metu, °C
Germanto ežeras	2018.05.22	<4	<1,0	nepastebėta	+19
	2018.06.05	17,1	14	nepastebėta	+21
	2018.06.19	3,1	<4	nepastebėta	+22
	2018.07.18	3,0	<4	nepastebėta	+21
	2018.07.02	7,3	<4	nepastebėta	+19

	2018.08.06	37,9	17	nepastebėta	+24
	2018.08.21	<1,0	0	nepastebėta	+21
	2018.09.03	1,0	<4	nepastebėta	+17
Lūksto ežeras	2018.05.22	8,6	0	nepastebėta	+19
	2018.06.05	93,3	25	nepastebėta	+21
	2018.06.19	4,1	12	nepastebėta	+21
	2018.07.18	77,1	<4	nepastebėta	+21
	2018.07.02	5,2	4	nepastebėta	+18
	2018.08.06	36,9	21	nepastebėta	+24
	2018.08.21	275,5	71	nepastebėta	+20
	2018.09.03	3,1	0	nepastebėta	+18
Masčio ežeras ties Butkų Juzės g.	2018.05.22	2,0	<4	nepastebėta	+19
	2018.06.19	<4	2,0	nepastebėta	+21
	2018.07.18	116,2	11	nepastebėta	+21
	2018.07.02	9,8	4	nepastebėta	+18
	2018.08.21	8,5	19	nepastebėta	+21
	2018.09.03	133,4	1,2x10 ²	nepastebėta	+18
Masčio ežeras ties Zakso kalnu	2018.05.22	6,3	0	nepastebėta	+19
	2018.06.19	48,0	<4	nepastebėta	+21
	2018.07.18	16,0	<	nepastebėta	+21
	2018.07.02	60,2	<4	nepastebėta	+18
	2018.08.23	4,1	<4	nepastebėta	+20
	2018.09.05	83,3	78	nepastebėta	+17
Papildomas mikrobiologinis tyrimas iš Masčio ežero ties Butkų Juzės g.	2018.09.07	23,8	5	nepastebėta	+20

Vadovaujantis Lietuvos Higienos normomis HN 92:2018 “Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė”, 4 priedu, vieną kartą per mėnesį iki maudymosi sezono pradžios ir kas mėnesį maudymosi sezono metu buvo tiriamas paplūdimių smėlis. Kirminų kiaušinėlių ir lervų neapatikta.

Apie stebimų maudyklų vandens ir paplūdimių smėlio kokybę maudymosi sezonu metu gyventojai buvo informuojami Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje <http://www.telsiurvsb.lt/>, socialiniame tinklalapyje www.facebook.com/TelsiurajonoVSB, laikraščiuose „Telšių žinios“, „Kalvotoji Žemaitija“, „Penktadienio žemaitis“.

Parengė Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro stebėsenos specialistė
Sandra Valančienė